

Men gebruikt dese suiker meest om te hartsterken, en werd daarom van een dragme tot een half once by de hartsterkende wateren gemengt.

Saccharum Althææ.

Neemt versch gestoten wortels van *Althææ* drie oncen, seer witte *broodsuiker*, die heel fijn gevreven is, een pond, mengt het met soo veel *Rosewater* tot dat gy daar een deeg uit kond maken, die gy dan met een rol op een tafel kond uitrollen en snyden daar vierkante stukjes af, en op een sloof sagjes laten droogen.

Dese gebruikt men in de hete borst, wanneer daar hoeft is, en men kan daar somtyds eenige stukjes van uit de hand eten.

V Y F D E A F D E E L I N G.

Van de Purgerende Electuarien.

Benedictum Laxativum.

℞. Rad. Turbith. die gomachtig is.
 Esulæ præp. aa drach. decem.
 Hermodactylorum,
 Florum Rosarum rubrarum aa drach
 quinque.
 Rad. Acori, Galangæ,

Spi-

Spicæ Nardi Indicæ.

Zingiberis,

Macis, Caryophyllorum,

Piperis longi,

Sem. Apii, Asparagi,

Cardamomi minoris, Carei,

Fœniculi, Milii folis,

Rufci, Saxifragiæ,

Salis gemmæ, aa drach. unam.

Dit alles fijn gestooten zijnde, roert daar onder vijf drachmen fijn gevreven *Scammonium* met een drachme gestoten *Saffraan*, alles wel onder een gemengt sijnde, neemt dan driemaal soo veel witte geschuimde honig als het poeder weegt, en mengt alles te degen onder een.

Men gebruikt dezelve zelden van boven; maar gemeenlijk in klysteren; is goed van boven tot alle koude slymigheden, jicht, sierecijn, nieren, blaas en diergelyke. In klysteren is die goed tegen kolijk, winden, graveel, blaaswee, in barensnood, en opstijgingen.

Van boven geeft men die van een dragma tot twee en dry drachmen, maar van onder tot twee oncen.

Confectio Hamech.

✶. Fol. Sennæ mund.

Rad. Polypodii quercini.

Rhabarbari electi.

E 2

Aga.

Agarici albi,
Pulpæ Colocynthis (*in een doekjen ge-
bonden.*)

Flor. Violarum.

Herb. Epithymii, aa *unc. duas.*

Abfinthii vulgaris,

Thymii aa *een once.*

Sem Anisi,

Fœniculi.

Rosarum rubrarum aa *unc. sem.*

Laat de dingen 24 uuren weiken in een goed
deel wei : doet by het doorsyffel

Gesuivert sap van Dūivekervel.

Sacchari albi aa *libr. unam & sem.*

Kookt die tot de dikte van honig, roert dan
daar onder.

Pulpæ Cassia fistulæ,

Prunorum.

Tamarindorum,

Mannæ Calabrinæ, aa *unc. unam &
sem.*

De Manna dient eerst in wat water ge-
smolten en doorgedaan. Dit moet soo lange
uitgewasemt werden, en met een hout-
stamper geroert, tot dat men een weinig met
een mes opnemende en kout geworden syn-
de, daar niet meer van afsloop; byna kout
sijnde roert de volgende poederen daar on-
der.

3c. Fol. Senæ mund.

Rhabbari electi aa *unc. unam.*

Scammonii præpar. *unc. unam & sem.*

Sem.

Sem. Fumarix,

Anisi,

Spicæ Nardi Indicæ aa drach. duas

De Scammoni moet alleen gevreven werden en daar na met de andere poeders gemengt : merkt dat gy de poeders daar niet te heet moet by doen, of de *Scammonium* komt ligt te stollen.

Sy dryft alle gallige, siltige, suure en slymige vogten door het purgeren, van onderen af : wert veel in de melancholie en swartgallige luiden gebruikt, als ook in schurft, jeukfel, laseri, kanker, dauw worm, hair worm, de derdendaagse koors en diergelijke : van een half drachme tot twee drachmen, en tot een half once in sterke luiden.

Diacarthamum.

Stoot het zaad van *Carthamus* grof, en sifft het door een grove sifft, soo krijgt gy het merg uit dit zaad.

z Het merg van *Carthamus* zaad.

Turbith (die gomachtig is) aa unc. unam

Hermodactylorum.

Glycyrrhiæ rasæ aa unc. sem.

Zingiberis.

Cinamomi, aa drach. duas.

Dit alles sijn gestoten sijnde, roert daar onder een half once sijn gevreven *Scammonei preparati.*

Noemt dan een pond witte poeder suiker,

E. 3

Smels

smelt die in *Queepeeren* zop, doet daarby uitgelesen *manna* en *honing van Rosen*, elks een once, doorgedaan sijnde, kookt het tot een dikke Syroop, welke gy laat verkoelen; byna kout zynde roert daar de bovengeschreven poeders in, so hebt gy een *Electuarium*.

Sy drijft de gal, slymigheid en water uit, werd gebruikt in 't *podagra*, lamheid, hooftpyn en diergelyke, van een tot dry en vier drachmen, doet wel purgeren.

Diacatholicon.

℞. Rad. Polypodii querni *unc. quat.*
Sem. Fœniculi *drach. sex.*

Kooktse in een goed deel regenwater, en laatse een nagt weiken, doet by het doorgefegen vogt, twee pond witte poederfuiker, doorgegoten zynde, kooktse tot een Syroop, daar onder mengende.

Pulpæ Cassiæ sift,

Tamarindorum, aa *unc. duas.*

Roert dese op een sagt vuurtjen met elkander zo lang om, tot 'er een bekwame dikte is, gelijk in de *Confectio Hamech* gesegt is, roert dan het volgende poeder daar onder.

℞. Fol. Senæ mund. *unc. duas.*

Rhabarbari electi.

Mechoacannæ, die niet wormstekig is,
aa *unc. unam.* Sem.

Sem. Anifi, *unc. sem.*

Quator. frig. major mund.

Rad. Glycyrrhisæ.

Flor. Violarum aa drach. duas.

M. F. *Electuarium.*

Merkt dat men de vier koude saden grófjes moet stooten, en door een groove sijn siften, dan so krijgt men de *pulpa*.

Dit is een sacht laxerend *Electuarium*, is goed voor gallige, slymige en verstopte luyden, om dagelyks open lyf te houden, het zuivert met een woort alle vuile vochten uit.

Meng geeft het van een drachme tot een half once.

Diaphanicon.

Neemt een goed deel *Dadels*, suivertse van haar steenen en witte vliezen, laatse in azyn weiken en koken, sacht zynde moet men die door een seel vryven, dese tot een goede dikte uitgewasemt zijnde, neemt men daar van een pond.

Gepelde *Amandelen* met rooswater, gestooten en door een sif gezeven, drie oncen, onder een gemengt en geroert zynde, doet daar by twee pond witte geschuimde honig, laatse met elkander uitwasemen tot een dikte als voren gesegt is, kout geworden zynde, stroyt daar de volgende poeders by :

E 4

Tur-

℞. Turbit *unc. quatuor.*

Zingiberis. Galangæ,

Ligni Aloës; Macis,

Cinamomi,

Fol. Rutæ. *gedroogt.*

Piperis nigri,

Sem. Fœnicli,

Dauci aa *drach. duas.*

Alles fyn gestooten zynde, mengt daar onder anderhalf ounce geprepareerde *Scammomium*, en roert het met het bovenste onder de honig.

Het dryft de slym, water en gal uit, sterkt de maag en ingewanden, beneemt de opblasingen en winden derselver.

Dosis van een drachme tot een half ounce, maar in klysteeren tot twee oncen.

Diaprunum Solutivum.

℞. Neemt de *Pulpa* van ronde *Pruimen*, een pond, van *Tamarinde* en *Cassie fist.*, in het *Pruimsop* gesmolten, elks twee oncen, geklarificeerde *suker*, twee pond: dampt dit met elkander uit tot een bequame dikte, als voren gesegt is, en strooit er dan de volgende poeders onder.

℞. Rhabarbari, *unc. unam.*

Chinamomi, *unc. sem.*

Flor. Violarum.

Rosarum rubrarum.

Sem. Cucumeris, (*het merg daar uit.*)

Por-

Portulacæ,
 Succī Glycyrrhizæ, aa drach. duas.
 Santali citrini.
 Tragacanthi, aa drach. unam.

Dit alles fyn gestoten zynde, roert daar onder twee oncen fyn gevreven *Seammonie* en roert het onder het bovengeschrevene mengsel, als het byna kout is.

Het doet de gal uit purgeren van een dragme tot een half once, maar in klysteren tot twee oncen.

Hiera Diacolocynthidos.

β. Pulv. Colocynthidis,
 Agarici,
 Chamædryos,
 Marrubii,
 Stæchadis Arabicæ, aa dr. decem.
 Opopanax.
 Sagapeni,
 Aristolochiæ rotundæ,
 Sem. Petroselini.
 Piperis albi, aa drach. quinque.
 Cinamomi,
 Spicæ Nardi Indicæ,
 Polii,
 Croci,
 Myrrhæ, aa unc. sem.

Alles tot een Poeder gestooten zynde, mengt het onder drie pont witte honing, die eerst wel geschuimt en tot een behoorlyke dikte gekookt is.

E 5

F.

F. s. a. *Electuarium.*

By aldien de gommen te week zyn om te stampen, dissolveert men die in wat azyn en men kookte tot de dikte van honig, welke warm onder de honig geroert werden, wanneer die half kout is.

Zy is alle vogten uitsuiverende, dood de wormen, en ondoet de verstopheden: van onder ingeschoten verdryft de wormen, en doet de vrucht afgaan.

De *Dosis* is als voren.

Hiera Picra Galeni.

Neemt fyn gevreven *Aloës Scotorina*, een pond en een half once, dat is hondert drachmen.

Cinamomi,
Ligni aloës,
Rad. Afari,
Spicæ Nardi Indicæ,
Crocī,
Mastiches, aa *drach. sex.*

Dit alles tot poeder gebracht zynde, roert die onder drie pond en vyf oncen witte honig, die geschuimt is, en tot een behoorlycke dikte gekookt.

F. S. A. Electuarium.

Sommige koken wel de *Aloë* een weinig onder den honig, dat niet quaad is.

Dit Electuarie gebruikt men tegen alle maag.

maagqualen, wormen, hartlyvige, en om
fonden te fuyveren.

De gifte is als boven.

Lenitivum.

℞. Uvarum passarum, van hare korrels ge-
zuivert. *unc. duas.*

Herb. Mercurialis, *Manup. tres.*

Capilli veneris *versch.*

Flor. Violarum,

Hordei mundati. *aa man. unam.*

Sem. Foeniculi,

Rad. Glycyrrizæ rasæ, *aa unc. sem.*

Polypodii querni *versch.*

Fol. Senæ mund. *aa unc. duas.*

Jujubas.

Sebesten *aa viginti.*

Prunorum.

Tamarindorum *aa unc. unam.*

Dit alles behoorlyk gekookt en geweikt
hebbende, zygt het door, doet daar by een
pond witte *suiker*, en een half pond witte
gefchuimde *honig*, tot een Syroop gekookt
zynde, roert daar onder

Pulpe Cassiæ fistu'æ,

Tamarindorum,

Prunorum. *aa unc. quatuor.*

Dit tot een behoorlyke dikte (als voren ge-
segd is) uitgerookt zynde, mengt daar on-
der poeder van

Fol. Sennæ mund. *unc. tres. & sem.*

E. 6.

Sem.

Sem. Anisi drach. tres.

M. F. Electuarium.

Het gebruik en gifte is als in de *Diacatholicum*.

Succi Rosarum met en zonder *Scammonie*.

Neemt gefuisvert fap van *versche Rosen* en witte poederfuiker, elks anderhalf pood, kooktfe tot een Syroop, en byna kout geworden zynde, doet daar op het laatste in.

Scammonii præpar. unc. unam & sem.

*Santalorum albi, &
rubri,
citriini.*

Cinamomi aa drach. duas.

Alles fyn gevreven zynde, roertfe onder een, en mengtfe by de vorige Syroop.

De kragten en giften zyn mede als de *Diacarthamum* en *Diaprumum*.

SE S D E A F D E E L I N G .

Van de Antidoten en Opiaten.

Theriaca Andromachi Senioris

℞. Rad. Iridis Florentinæ, unc. unam & sem.

Costi odorati,

Pentaphylli,

Rhapontici, ofte Rhabarbari.

Zin.